

Trả lời câu hỏi SGK Bài 23 - Lịch sử 9 trang 95**Câu hỏi 1 trang 82 SGK Lịch Sử 9**

- Tiến trình Cách mạng tháng Tám đã diễn ra như thế nào?

Trả lời:

Ngay sau khi Nhật tuyên bố đầu hàng Đồng minh không điều kiện, Đảng ta đã phát động Tổng khởi nghĩa trong cả nước:

- Giành chính quyền toàn quốc:

+ Từ ngày 14 đến ngày 18-8, bốn tỉnh giành chính quyền sớm nhất cả nước là Bắc Giang, Hải Dương, Hà Tĩnh và Quảng Nam.

+ Chiều 16-8-1945, theo lệnh của ủy ban Khởi nghĩa, một đội quân giải phóng do Võ Nguyên Giáp chỉ huy, xuất phát từ Tân Trào (Tuyên Quang) tiến về bao vây, đánh Nhật ở Thái Nguyên, mở đường về Hà Nội.

- Giành chính quyền ở Hà Nội:

+ Ngày 15-8-1945, Việt Minh tổ chức diễn thuyết ở ba rạp hát trong thành phố. Ngày 16-8, truyền đơn, biểu ngữ kêu gọi khởi nghĩa xuất hiện khắp mọi nơi. Chính phủ bù nhìn lung lay đến tận gốc rễ.

+ Ngày 19-8, cuộc mít tinh tại Nhà hát lớn biến thành cuộc biểu tình đánh chiếm các công sở chính quyền địch, khởi nghĩa thắng lợi ở Hà Nội.

- Khởi nghĩa giành chính quyền thắng lợi ở Huế (23-8), Sài Gòn (25-8). Đến ngày 28-8. Tổng khởi nghĩa đã thành công trong cả nước.

- Ngày 2-9-1945, tại Quảng trường Ba Đình (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản Tuyên ngôn Độc lập, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Tiến trình Cách mạng tháng Tám năm 1945 đã diễn ra nhanh chóng, ít đổ máu và đã giành thắng lợi trong vòng 15 ngày.

Giải Lịch sử Bài 23 - lớp 9 SGK trang 95

Bài 1 (trang 95 SGK Lịch sử 9)

Sự lãnh đạo kịp thời, sáng tạo của Đảng Cộng sản Đông Dương và của lãnh tụ Hồ Chí Minh trong Cách mạng tháng Tám thể hiện ở những điểm nào?

Lời giải:

- Nghe tin chính phủ Nhật xin đầu hàng, hội nghị toàn quốc của Đảng Cộng sản Đông Dương (họp từ ngày 13 đến 15-8-1945) quyết định phát động Tổng khởi nghĩa trong cả nước giành chính quyền trước khi Đồng minh vào.
- Ngày 16, 17 – 8, Đại hội Quốc dân ở Tân Trào tán thành quyết định Tổng khởi nghĩa, thông qua 10 chính sách của Việt Minh, lập ủy ban dân tộc giải phóng Việt Nam do Hồ Chí Minh đứng đầu.
- Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư đến đồng bào cả nước kêu gọi nổi dậy Tổng khởi nghĩa giành chính quyền.

Bài 2 (trang 95 SGK Lịch sử 9)

Hãy trình bày ý nghĩa lịch sử và nguyên nhân thành công của Cách mạng tháng Tám.

Lời giải:

* Ý nghĩa:

- Cách mạng tháng Tám là một sự kiện vĩ đại trong lịch sử dân tộc Việt Nam. Nó đã phá tan hai tầng xiềng xích nô lệ của thực dân Pháp và phát xít Nhật, đồng thời lật nhào chế độ quân chủ chuyên chế tồn tại ngót ngàn năm. Việt Nam từ một nước

thuộc địa đã trở thành một nước độc lập dưới chế độ dân chủ cộng hòa, đưa nhân dân ta từ thân phận nô lệ thành người dân độc lập, tự do, làm chủ nước nhà.

- Với thắng lợi của Cách mạng tháng Tám, một kỉ nguyên mới của lịch sử dân tộc ta đã mở ra - kỉ nguyên độc lập và tự do.

- Về mặt quốc tế, Cách mạng tháng Tám là thắng lợi đầu tiên trong thời đại mới của một dân tộc nhược tiểu đã tự giải phóng khỏi ách đế quốc thực dân. Thắng lợi đó đã cổ vũ mạnh mẽ tinh thần đấu tranh của nhân dân các nước thuộc địa và nửa thuộc địa trên thế giới, đặc biệt là nhân dân châu Á và châu Phi.

* Cách mạng tháng Tám thành công do các nguyên nhân sau:

- Dân tộc Việt Nam vốn có truyền thống yêu nước sâu sắc, đã đấu tranh kiên cường bất khuất từ ngàn xưa cho độc lập, tự do. Vì vậy, khi Đảng Cộng sản Đông Dương và Mặt trận Việt Minh phát cao ngọn cờ cứu nước thì mọi người hăng hái hưởng ứng.

- Có khối bên mình công nông vững chắc, tập hợp được mọi lực lượng yêu nước trong một mặt trận dân tộc thống nhất rộng rãi, lại biết kết hợp tài tình đấu tranh vũ trang với đấu tranh chính trị, đấu tranh du kích với khởi nghĩa từng phần ở nông thôn, tiến lên phát động tổng khởi nghĩa cả ở nông thôn và thành thị, đánh đổ hoàn toàn bộ máy cai trị của đế quốc và phong kiến, giành chính quyền về tay nhân dân.

- Cách mạng tháng Tám thắng lợi tương đối nhanh chóng và ít đổ máu một phần nhờ có hoàn cảnh quốc tế thuận lợi. Chiến tranh thế giới thứ hai đang đi đến hồi kết thúc, Hồng quân Liên Xô và quân Đồng minh đã đánh bại phát xít Đức - Nhật, góp phần quyết định vào thắng lợi chung của các lực lượng hòa bình, dân chủ trên thế giới.

Lý thuyết Bài 23 Lịch Sử 9

A . Lý thuyết

1.1. Lệnh Tổng khởi nghĩa được ban bố

* Thế giới:

- Chiến tranh thế giới thứ hai bước vào giai đoạn kết thúc.
- Ở châu Âu, Đức đầu hàng đồng minh không điều kiện (5/1945).
- Ở châu Á, Nhật đầu hàng đồng minh không điều kiện (8/1945).

* Trong nước:

- Ngay khi nghe tin Nhật đầu hàng, Hội nghị toàn quốc của Đảng được họp ở Tân Trào (Tuyên Quang) từ ngày 14 đến 15/8/1945 đã quyết định phát động Tổng khởi nghĩa trong cả nước. UB Khởi nghĩa được thành lập và ra quân lệnh số 1 kêu gọi nổi dậy.

- Tiếp theo, Đại hội quốc dân Tân Trào được tổ chức (16/8) nhất trí tán thành Tổng khởi nghĩa, thông qua 10 chính sách của Việt Minh, lập UB Dân tộc giải phóng Việt Nam do Hồ Chí Minh làm chủ tịch. Sau đó Người đã gửi thư đến đồng bào kêu gọi Tổng khởi nghĩa giành chính quyền.

- Chiều 16/8 giải phóng thị xã Thái Nguyên mở đường về Hà Nội.

1.2. Giành chính quyền ở Hà Nội

- Ở Hà Nội không khí cách mạng sục sôi, Việt Minh hoạt động khắp thành phố.
- Sáng ngày 19/8, cả Hà Nội tràn ngập khí thế cách mạng. Đồng bào rầm rập kéo đến quảng trường Nhà hát lớn dự cuộc mít tinh do Mặt trận Việt Minh tổ chức. Bài hát Tiến quân ca lần đầu vang lên.
- Cuộc mít tinh nhanh chóng chuyển thành biểu tình, chia ra nhiều đoàn đi chiếm các công sở của chính quyền bù nhìn.

→ Kết quả: Trước khí thế của cuộc khởi nghĩa, quân Nhật không dám chống lại. Cuộc khởi nghĩa hoàn toàn thắng lợi ở Hà Nội.

Cuộc mít tinh tại Nhà hát Lớn Hà Nội (19/8/1945)

* Ý nghĩa:

- Cổ vũ mạnh mẽ đối với phong trào Tổng khởi nghĩa trong cả nước.
- Làm cho quân Nhật hoang mang , dao động.

1.3. Giành chính quyền trong cả nước

- Từ ngày 14 đến ngày 18/8/1945, nhiều xã huyện một số tỉnh đã giành chính quyền sớm nhất trong cả nước, đó là Bắc Giang, Hải Dương, Hà Tĩnh và Quảng Nam.
- Ngày 30/8/1945, vua Bảo Đại thoái vị
- Trong vòng 15 ngày (từ 14 đến 28), cuộc Tổng khởi nghĩa đã giành thắng lợi trong cả nước.
- Ngày 2/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

1.4. Ý nghĩa lịch sử và nguyên nhân thành công của Cách mạng Tháng Tám.

a. Ý nghĩa lịch sử*** Trong nước:**

- Cách mạng Tháng Tám là sự kiện vĩ đại trong lịch sử dân tộc Việt Nam, phá tan 2 tầng xiềng xích nô lệ thực dân Pháp và phát xít Nhật. Đồng thời lật nhào chế độ chuyên chế tồn tại gần 1000 năm.

- CMT8 đưa Việt Nam từ một nước thuộc địa trở thành một nước độc lập dưới chế độ DCCCH, đưa nhân dân từ nô lệ thành người độc lập, tự do.

- CMT8 đã mở ra kỷ nguyên mới cho dân tộc Việt Nam- kỷ nguyên độc lập tự do.

* Quốc tế:

- CMT8 là thắng lợi đầu tiên của một dân tộc nhược tiểu, tự giải phóng khỏi ách áp bức của đế quốc thực dân.

- Thắng lợi đó đã cổ vũ mạnh mẽ tinh thần đấu tranh của nhân dân các nước thuộc địa và nửa thuộc địa trên thế giới.

. Nguyên nhân thắng lợi

- Dân tộc VN có truyền thống yêu nước sâu sắc, khi có Đảng CS Đông Dương và Mặt trận Việt Minh phát cao ngọn cờ cứu nước thì mọi người hang hái hưởng ứng.

- Có khối liên minh công- nông vững chắc